

Gyógyszerészet

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZETI TÁRSASÁG LAPJA

Főszerkesztő: DR. VÉGH ANTAL

Szerkesztők: DR. BRANINER ANTAL, DR. LÁNG BÉLA felelős szerkesztő, DR. VÁRADI JÓZSEF és DR. VINCZE ZOLTÁN

Technikai szerkesztő: LÁNG MIKLÓS

14. évfolyam

1970. február

2. SZÁM

DR. PANDULA EGON
1916-1970

Nagy veszteség érte a magyar gyógyszerészetet: 1970. február 5-én délután szívroham elragadta közülünk dr. Pandula Egon egyetemi tanárt, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karának dékánhelyettesét és Gyógyszerészeti Intézetének igazgatóját a gyógyszerészeti tudományok kandidátusát, a néphadsereg gyógyszerész ezredesét, lapunk szerkesztőbizottságának tagját, kiváló gyógyszerészt és kiváló embert.

Nehéz elhinni, még nehezebb tudomásul venni, és nem lehet napirendre térni felette, hogy az életet igénylő, az életet szolgáló, mindig előre és mindig felfelé tekintő, derűsen komoly, katonásan határozott, humánusan segíteni kész egyénisége már csak műveiben, tanítványai, munkatársai, barátai, tisztelői, szerettei tudatában él közöttünk.

Halála hirtelen jött, ha számára és a hozzá közelállók számára nem is minden előzmény nélkül. Csak pár hónapja, 1969. november végén mondotta, egyetlen testvére, a nála 1 évvel fiatalabb Miklós öccse hirtelen halála utáni napokban, hogy ha őt magát éri hirtelen halál, ne csodálkozzunk, mert kiállott érbetegsége, ingadozó, sokszor magas vérnyomása, az őt érő állandó sokoldalú stressz-hatás őt ilyen halálra predesztinálja, nem úgy mint öcsét, akinek ilyen predesztináló okai nem voltak.

Pandula Egon 1916. április 9-én, Budapesten született, gyógyszerészcsaládból. Elemi- és középiskoláit is a fővárosban végezte. 1934-ben gyógyszerészgyakornok lett a Soroksári úti családi gyógyszerertárban. A tirocindlis vizsgát 1936-ban kitűnő eredménnyel tette le. Egyetemi tanulmányai során kitűnő közönség felé fordult egyéniségével, segítőkészségével; szívesen tanult együtt gyengébb diáktársával, segítve

őket a vizsgákra való felkészülésben. A Gyógyszerészhallgatók Segély- és Önképző Egyesületének választmányi tagja, majd 1937-38-ban ifjúsági elnöke volt. ebben a társadalmi munkában is kitűnő hivatásszeretete, szervezőkészsége és az a képessége, hogy példájával, lelkesedésével vezesse társait, s ők elfogadják, kövessék vezetését.

Gyógyszerész-magiszteri oklevelét 1938-ban nyerte el, majd rövid gyógyszerertári gyakorlat után, melyet részben a miskolci „Arany szarvas” gyógyszerertárban, részben a családi gyógyszerertárban teljesített, 1939-ben katonai szolgálatra hívták be. Közben már 1938-ban disszertációnként beiratkozott az Orvosi Kara; ettől az időtől datálódik élete végéig tartó kapcsolata a Budapesti Egyetem Gyógyszerészeti Intézetével és Egyetemi Gyógyszerertárával, melynek igazgatója hivatali elődje, Mozsonyi Sándor professzor volt, kihez haláláig hálás tanítványi tisztelet és szeretet fűzte. Az Orvostudományi Karon szerzett abszolutórium birtokában 1941-ben nyújtotta be „Az összeférhetetlen gyógyszerekről” int

gyógyszerészdoktori disszertációját. A kitűnőként értékelt munka, valamint hasonló sikerű szigorlatai alapján az Egyetemi Tanács „Summa cum laude” fokozattal avatta doktorrá.

A fiatal doktor az Egyetemi Gyógyszerertár szolgálatába lépett, de szaktudományát nem művelhette zavartalanul, mert hamarosan és ismételtlen hadi-egészségügyi szolgálatra hívták be mint tartalékos hadapród-őrmestert. A háború utolsó napjai egy nyugatra irányított kórházvonaton érték, de hamarosan hazakerült és 1945 őszén leszerelt, hogy rövid időre a IX., Soroksári út 35. sz. alatti gyógyszerertár felelős vezetője-, majd hatósági kezelőjeként kezdje munkáját.

Kapcsolatát az egyetemmel gyógyszerértári szolgálata idején is ápolta, kezdetben formalitások nélkül, majd 1948-tól mint externista, a következő évtől pedig mint osztályvezető tanárségéd. Ebben a minőségében az Egyetemi Gyógyszerészeti Intézet galenusi laboratóriumának vezetésével bízták meg.

1950-ben a néphadsereg zászló alá hívta: hivatásos gyógyszerésznagyit kinevezést kapott, anélkül azonban, hogy az egyetemi tudományos-oktató munkával szakított volna. Bevonulásától 1954-ig fizetés nélkül, majd 1961-ig fél fizetéssel egyetemi adjunktusként vett részt az Intézet munkájában. Közben 1955-ben alvezetessé léptették elő, 1957-ben elnyerte a „Kiváló gyógyszerész” kitüntető címet, 1957–59-ben pedig „kitűnő” eredménnyel elvégezte a Marxista—Leninista Egyetemet Hatalmas lendületére, munkabírására a mi sem jellemzőbb, mint hogy ugyanebben az időben készült, és 1961-ben megjelent „Gyógyszerészet” című egyetemi tankönyvének első kiadása, melyet egy év múlva a II. kiadás követett. A munka nemcsak hézagpótló volt, hanem szellemében, tárgyalásmódjában egyaránt új, úttörő, előre mutató. Tudományos munkásságának elismerését jelentette az, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Tudományos Minősítő Bizottsága odátétele neki 1961-ben a „Gyógyszerészeti tudományok kandidátusa” tudományos fokozatot, és még ugyanebben az évben egyetemi docenssé nevezték ki.

1962 őszén megbízták a Gyógyszerészeti Intézet vezetésével, majd a beérkezett pályázatok elbírálása után tanszékvezető egyetemi tanárrá nevezték ki. 1964-ben megjelent Takács Gézával együtt írt „Ipari gyógyszerészet” című tankönyve, mely a maga nemében ismét egyedülálló volt a magyar szakkönyvirodalomban, és hosszú időn át értékes kompendiuma maradt szakmáinknak.

Szakértelmére azonban a honvédség továbbra is igényt tartott, s szolgálatait a honvédelmi miniszter kitüntetésekkel — 1954-ben, 1960-ban és 1965-ben „Szolgálati Érdeméremmel” —, majd 1969-ben ezredesi előléptetéssel ismerte el.

De sokoldalú szervező, fejlesztő szaktevékenysége más területekre is kiterjedt. Az Egészségügyi Tudományos Tanács tagjaként állandó munkálója volt a magyar gyógyszerkincs fejlesztésének. Kivette részét a Magyar Gyógyszerkönyv előkészítő munkáiból, részt vett az Orvos-Egészségügyi Szakszervezet, annak Gyógyszerész Szakcsoportja munkájában. A Magyar Gyógyszerészeti Társaság alapító-vezetői között is ott volt, és haláláig betöltötte a Társaság alelnöki, valamint a Technológiai Szakosztály elnöki tisztét.

Eredményes tudományos munkásságát tankönyvein, disszertációin kívül 6 egyetemi jegyzet, 2 szabaddalom és 34 tudományos közlemény is dokumentálja. Az oktatás terén kifejtett kimagasló tevékenységét a Művelődésügyi Minisztérium az „Oktatásügy kiváló dolgozója” kitüntető címmel ismerte el.

Az életrajzi adatok maguk is képet adnak fáradhatatlan, alkotó munkás életéről, de csak rázást adják

annak a lelkes, akadályt nem ismerő, ha kell harcos, ha lehet csendes-szorgalmas munkásságnak, mely nemcsak a jelent szolgálta és a közvetlen jövőt építette, hanem évtizedek távlatában is előre nézett. Éppen ezért jövőt építő tevékenysége nem szorítkozott az ifjúság korszerű oktatására, tudományos életünk szervezésére, az oktatás és kutatás, valamint a kutatás és termelés egyetemi és ipari viszonylatainak elmélyítésére, hanem állandóan kutatta, miként szolgálhatja a magyar gyógyszerészet népünk egészségügyét már ma jobban, mint tegnap, és mit fog kívánni hivatásunk művelőitől a holnap, sőt a holnapután Magyarország. Ezt a szemléletet igyekezett elterjeszteni tanítványai, munkatársai, a gyógyszerészet és általában az egészségügy szervezésével, irányításával foglalkozó minden rendű és rangú dolgozó körében. Tiszán látta azokat a problémákat, melyek a gyógyszerészeti hivatás kétarcú — egészségügyi-biológiai és műszaki — jellegéből folynak, és hangoztatta, hogy mindkét irány művelése egyaránt fontos, sőt egyaránt nélkülözhetetlen az egészséges fejlődés érdekében. Fáradhatatlan, jövőt építő munkájának motorja emberszeretete, hazaszeretete, hivatásszeretete, jövőbe vetett törhetetlen hite volt.

Sokoldalú tudományos oktató, nevelő, szervező közéleti tevékenysége a legnagyobb nyilvánosság előtt folyt, és neve határainkon túl is ismert és tisztelt. Magánéletéről, annak megpróbáltatásairól azonban csak kevesen tudnak. A háború alatt súlyos veszteségek érték, majd 1956-ban, az ellenforradalom alatt ismét megsemmisült lakása, mindaz, amit addig gyűjtött. Pedig feleségén és három gyermekén kívül támasza volt idős, özvegy édesanyjának, jó testvére öccsének, s öccse hirtelen halála után melegszívű pártfogója özvegy sógornőjének, árváinak. De nemcsak rokonai érezhették jószágát, hanem mindenki, aki közelebből megismerte. A bajban minden barátja számíthatott rá, s nemcsak meleg együttérzésére, hanem segítségére is, amit szerény természetességgel, minden köszönetet elhárítva nyújtott azoknak, akik hozzá fordultak, vagy akikről valami más módon megtudta, hogy nagy szükségük van segítségre.

Nehéz búcsúzni ilyen tudóstól, ilyen harcostól, ilyen embertől, ilyen baráttól!

De ha nem is halljuk többé ha kell lelkesítő, ha kell vigasztaló, ha kell bíráló, ha lehet elismerő, mindenkor szívből jövő és őszintén jószándékú szavait, velünk maradnak jövőbe világító gondolatai, melyeket életében sokunkkal megosztott. S mert így elszakadni Tőle nem tudunk, ne is búcsúzzunk, kik szerettük, tiszteltük Öt, hanem folytassuk a közös munkát, melyből orozslánrészt vállalt, de be nem fejezhetette; segítségünk azoknak, akiknek Ö már nem segíthet, tanítsuk, akiket már nem taníthat, lelkesítsük éppen az Ö munkás életének példájával, akiket maga már nem lelkesíthet. Így éljen közöttünk Pandula Egon, míg csak mi is át nem adjuk a magunk munkáját, hitét, lelkesedését, az élet fátylóját az utánunk jövő új fáklyavivőknek!

Dr. Láng Béla